

20.09.2022

Asia/5

§ 201

Ukrainasta huostaanotettujen lasten sijaishuollon suorahankinta

HEL 2022-010430 T 02 08 02 01

Päätös

A Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä Ukrainasta huostaanotettujen lasten sijaishuollon suorahankinnan lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, myöhemmin hankintalaki) 40 §:n 2 kohdan 4 momentin perusteella 100 ukrainalaiselle lapselle seuraavilta palveluntuottajilta:

- Diakonissalaitos
- Familiar Oy
- Hoivatie Oy
- Humana
- Mankalakoti Oy
- Pelastakaa lapset ry
- Perhekuntoutuskeskus Lauste
- SOS-Lapsikylä
- Sospro.

Palveluntuottajien kanssa tehdään puitesopimukset, jotka laaditaan toistaiseksi voimassa olevana. Puitesopimus ei sisällä määräostovelvoitetta.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo 100 lapselle on noin 16 miljoonaa euroa vuodessa.

B Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella tehtävät sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisesta ja purkamisesta.

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava hylkäysehdotus:

Hylkäysehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Esitän päätösehdotuksen hylkäämistä.

Asian perusteluosiosta tai liiteasiakirjoista (joita ei päätöskohdassa ollut) ei ilmene se, mihin lakiin nojaten Helsingin kaupunki olisi asiassa toimintavaltainen. Perusteluosiossa mainitusta Haagin sopimuksesta ei seuraa Helsingin kaupungille velvoitetta toimia lasten osalta, jotka jo ovat sijoitettuna lastenkotiin Ukrainassa. Tehtyjen lisäkysymysten jälkeen on vedottu lastensuojelulain 17 §:ään, mutta kyseistä lainkohtaa ei ensinnäkään ole tarkoitettu kuin yksittäistilanteisiin, ja toiseksi, lastensuojelulain 17 §:n velvoite Helsingin kaupungille tulee sanamuotonsa mukaan sovellettavaksi vain, jos lapsen sijoittamista perhehoitoon tai laitoshoitoon koskeva asia tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen (EU) 2019/1111 tai Suomea sitovan valtiosopimuksen nojalla on ratkaistava Suomessa. Perusteluista ei ilmene, miksi asia olisi ratkaistava juuri Suomessa. Jos asia ei kuulu ratkaistavaksi juuri Suomessa, hankinta ei kuulu Helsingin kaupungille.

Kun lakiperusteinen perusta hankinnalle näyttää asiassa puuttuvan, en katso asian kuuluvan muutoinkaan kunnan yleiseen toimivaltaan. Mikäli lastenkotilapsia Ukrainassa halutaan auttaa, se voidaan tehdä paikan päällä murto-osalla siitä kustannuksesta, jota nyt ollaan esittämässä, jos auttaminen muutoin kuuluisi kunnan toimivaltaan.

Lasten etu ei muutoinkaan mielestäni toteudu lasten oikeuksien yleis-sopimuksen tarkoittamalla tavalla, jos lapset viedään pois kotimaastaan ja pois omasta kieli- ja kulttuuriympäristöstään, ja pois sukulaistensa luota, ja tuodaan elämään laitoksessa Suomeen.

Näin suureen hankintaan ei voida ryhtyä vain suusanallisten keskustelujen perusteella ilman, että on asianmukaista päätöstä ministeriöltä Suomessa. Muutoin ei ole taetta siitä, että Helsingille aiheutuvat kustannukset korvataan.

Perusteluissa ilmoitettu kustannusten korvaus 15 miljoonaa euroa on alimitoitettu, ottaen huomioon perusteluissa ilmoitetut vuorokausihinnat 458 - 700 euroa/vrk/lapsi.

Päätösesitys on myös puutteellisesti muotoiltu siten, että palvelutuottajia ei ole yksilöity asianmukaisesti, oikeilla, rekisteriin merkityillä nimillä.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

20.09.2022

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Hylkäysehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Nelli Nurminen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anni Haapalinna, Vs. asiakasohjauksen ja valvonnan päällikkö, puhelin: 310 24530
anni.haapalinna(a)hel.fi
Saila Nummikoski, Lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

A

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali- ja terveyslautakunta

B

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote

Palveluntuottajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali- ja terveyslautakunta

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ukraina on esittänyt EU-maille pyynnön evakuoita lastenkoteihin sijoitettuja lapsia sodan vuoksi. Suomeen suunnitellaan evakuoitavan noin 100 huostaanotettua lasta Ukrainasta. Haagin sopimuksen perusteella Ukrainassa tehty huostaanottopäätös on tunnustettava Suomessa. Tämä tarkoittaa sitä, että lapset ovat suoraan lastensuojelustatuksella Suomessa ja heihin sovelletaan Suomen lastensuojelulakia. Lastensuojelulain 17 §:n perusteella Helsingin kaupungilla on perhe- ja laitoshoidon järjestämisvastuu niiden lasten osalta, joiden vanhemmilla ei kummallakaan ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa. Sosiaali- ja terveysministeriö on ilmoittanut, että valtion talousarvioon on varattu 5 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja 15 miljoonaa euroa vuonna 2023 kustannusten korvaamiseksi Helsingin kaupungille.

Tämänhetkisen arvion mukaan ensimmäiset lapset saapuvat Suomeen syyskuun 2022 puolivälissä. Lasten saapuminen Suomeen on kuitenkin vielä epävarmaa. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala varautuu lasten saapumiseen valmistelemalla sijaishuollon suorahankintaa.

Lasten arvioidaan olevan Ukrainan sotatilanteesta traumatisoituneita. Muita tarkempia tietoja lasten tarpeista ei ole.

Lapset sijoitetaan aluksi erityistason laitoshoitoon kahden viikon arviointijaksolle. Kahden viikon arviointijakson jälkeen lapset sijoitetaan tarpeitaan vastaavaan pitkäaikaiseen sijaishuoltopaikkaan. Lapset pyritään sijoittamaan osastoille, joilla ei ole samanaikaisesti hoidossa muita lapsia. Uusien laitosten ja osastojen perustaminen hankintaa varten on mahdollista.

Hankintalain (1397/2016) 40 §:n 2 kohdan 4 momentin mukaan hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, kun sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädetyt määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt kesällä 2022 Helsingin kaupunkia varautumaan Ukrainasta tulevien lastenkotiin sijoitettujen lasten vastaanottoon syksyllä 2022. Aikataulu on poikkeuksellisen kiireellinen ja sijoitettavien lasten määrä on poikkeuksellisen suuri ja tarpeet erityiset.

Suorahankintaa varten Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala pyysi valitsemiltaan palveluntuottajilta sähköpostitse hoitovuorokauden hinnan. Hinnan lisäksi palveluntuottajilta pyydettiin arvio siitä, kuinka

20.09.2022

Asia/5

monta osastoa ja asiakaspaikkaa palveluntuottaja pystyy tarjoamaan sekä tiedon siitä, missä kyseiset tarjotut osastot sijaitsevat.

Sosiaali- ja terveystoimiala sai hinnat sekä arvion osastojen ja asiakaspaikkojen määrästä seuraavilta palveluntuottajilta:

- Diakonissalaitos
- Familiar Oy
- Hoivatie Oy
- Humana
- Mankalakoti Oy
- Pelastakaa lapset ry
- Perhekuntoutuskeskus Lauste
- SOS-Lapsikylä
- Sospro.

Palveluntuottajia valitaan tarjottujen osasto- ja asiakaspaikkamäärien perusteella siten, että tarvittava 100 lapsen paikkamäärä täyttyy. Palveluntuottajien valinnassa huomioitiin osaston etäisyys Helsingistä, mahdollisen venäjän- tai ukrainankielisen hoito-, kasvatusta- ja/tai avustavan henkilöstön olemassaolo sekä mahdollisesti useamman palveluntuottajan tarjoaman osaston sijaitseminen lähellä toisiaan.

Kahden viikon arviointijakson hinnat ovat:

Palveluntuottaja	Hoitovuorokauden hinta (euroa/lapsi/vrk) (alv 0%) Arviointijakso
Diakonissalaitos	667,00
Familiar Oy	549,00
Hoivatie Oy	575,00
Humana	465,00
Mankalakoti Oy	700,00
Pelastakaa lapset ry	574,00
Perhekuntoutuskeskus Lauste	458,00
SOS-Lapsikylä	465,00
Sospro	510,00

Kahden viikon arviointijakson jälkeen lapset sijoitetaan tarpeitaan vastaavaan pitkäaikaiseen sijaishuoltoon. Sijaishuolto voi olla perustason tai erityistason laitoshoidon tai ammatillista perhekotihoitoa. Hoitovuorokauden hinnoitteluun vaikuttaa muun muassa lapsen edellyttämä henkilöstömitoitus. Hoitovuorokauden arvonlisäveroton hinta vaihtelee arviolta 340–549 euron välillä henkilöstömitoituksen ollessa 1,3 tai enemmän.

Sopimus

Helsingin kaupunkia ja palveluntuottajaa sitova sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla vaan vasta, kun osapuolet ovat allekirjoittaneet asiasta sopimuksen. Sopimus voidaan allekirjoittaa aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoajat ovat saaneet tai heidän katsotaan saaneen päätöksen ja valitusoikeuden tiedoksi.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimuksen allekirjoittaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja. Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita. Sosiaali- ja terveyslautakunta on 24.5.2022 § 104 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista. Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo ylittää viranhaltijoiden hankintavaltuudet. Hankinnasta päättää siten sosiaali- ja terveyslautakunta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anni Haapalinna, Vs. asiakasohjauksen ja valvonnan päällikkö, puhelin: 310 24530
anni.haapalinna(a)hel.fi

Saila Nummikoski, Lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

20.09.2022

Asia/5

A

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali- ja terveyslautakunta
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

B

Otteet

Ote

Palveluntuottajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali- ja terveyslautakunta
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta